

Knokploeg Drachten

Docentenhandleiding

Beschrijving opdracht:

De leerlingen gaan aan de hand van de verhalen van P. Wijbenga opdrachten maken. Doormiddel van het maken van deze opdrachten verdiepen ze zich hoe het verzet te werk ging in Drachten en omstreken.

Tijdvak:

Tijd van Wereldoorlogen (1900-1950)

Kenmerkende aspecten

- 41. het racistisch en totalitair karakter van het nationaalsocialisme
- 42 de Duitse bezetting en de Jodenvervolgung.

Doelgroep

Niveau: HAVO/VWO

Klas: 1/2/3/

Tijdsduur

Kan ik een lesuur geven worden.

Doelstellingen

1. De leerling kan historische verschijnselen en het handelen van mensen verklaren.
2. De leerling leert zich mondeling en schriftelijk begrijpelijk uit te drukken.
3. De leerling leert in digitale bronnen informatie te zoeken, te ordenen en te beoordelen op waarde voor hemzelf en anderen.

Leerlingenmateriaal

<https://www.thinglink.com/scene/1540651662266335235>

Vorbereiding en benodigdheden

- Device met internettoegang
- Opdrachtenboekje

Beginsituatie leerlingen

De Tweede Wereldoorlog is een populair onderwerp en daarom is er waarschijnlijk al veel bekend bij de leerlingen. De leerlingen kennen allemaal de grote verhalen van de oorlog. Maar plaatselijke historische verhalen over de oorlog zal niet bekend zijn bij de leerlingen. Dit maakt het des te leerzamer. Begrippen als onderduiken en verzet is al vaker behandeld waardoor de les nu specifiek kan gaan over het verhaal van de knokploeg in Drachten en wat het deed.

Instructie aan leerlingen

- *Wat?*
 - Opdracht 1: Voor de eerste opdracht laten we de leerlingen d.m.v. een bron waar Pieter Wijbenga zichzelf voorstelt een persoonsbewijs uit de oorlog invullen. Op deze manier willen we de leerlingen kennis te laten maken met de leider van de knokploeg. We pakken hiermee gelijk twee vliegen in één klap, omdat de leerlingen leren informatie te halen uit een bron en met die informatie erachter komen wie nou Pieter Wijbenga is.

- Opdracht 2: De tweede opdracht is de grote opdracht waar de leerlingen zowel een bron goed moeten doorgronden en daar zelf hun eigen mening vormen over de situatie die Pieter Wijbenga meemaakte. Hierdoor leren de leerlingen zelf kritische na te denken en hun eigen perspectief te vormen op het verhaal van Wijbenga. Door de kennis van deze twee opdrachten samen te voegen hebben de leerlingen een goed beeld gekregen over de Knokploeg in Drachten.
- *Hoe?*
De thinglink gebruiken de leerlingen als houvast bij de opdrachten. Stel het internet loopt vast/werkt niet mee valt dit op te lossen met het opdrachtenboekje.
- *Waarom?*
Doormiddel van het maken van deze opdrachten verdiepen ze zich hoe het verzet te werk ging in Drachten en omstreken.

Uitvoering

In de les gaan de leerlingen zelfstandig werken aan de opdrachten. De opdrachten dienen te worden gemaakt in het bijgeleverde opdrachtenboekje. De opdrachten met daarbij uitleg en een verder omschrijving zijn te benaderen via thinglink zie deze link.

<https://www.thinglink.com/scene/1540651662266335235> Daar vinden ze informatie over Pieter Wijbenga, en over de opdrachten zelf. Als start zien de leerlingen een stukje van de serie 13 in de oorlog, over het gewapende verzet. Dit zodat ze al een beetje een indruk krijgen van hoe deze groepen te werk gingen. Opdracht 1 bestaat uit het bestuderen van het interview met Pieter Wijbenga, hieruit dienen de leerlingen de informatie te halen die zij nodig hebben om het paspoort aan te vullen. Door deze opdracht leert de leerling informatie te filteren uit de bron. Daarna lezen de leerlingen een stukje achtergrond informatie over Pieter Wijbenga en zijn verdiensten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Daarna kunnen de leerlingen aan de slag met de tweede opdracht het schrijven van hun verhaal. De leerlingen lezen voor dat ze beginnen met schrijven het verhaal van Pieter Wijbenga, waarin hij verteld wat hij heeft mee gemaakt tijdens de oorlog en voor welke keuzes hij kwam te staan. Hierna beginnen de leerling hun verhaal te schrijven waarin ze zich inleven in de situatie waarin Pieter Wijbenga zat. Ze gaan zijn pad bewandelen en beschrijven hoe zij hadden gehandeld in de zelfde situatie waren zij net zo te werk gegaan en waarom? Of hadden ze juist andere keuzes gemaakt. Na het schrijven van het verhaal leveren de leerlingen het opdrachtenboekje in zodat de docent de opdrachten kan na kijken.

Bronnen:

Fries Verzetsmuseum. (1945, April). KP Drachten voor het HBS. Drachten.

Tresoar. (1945, April 15). *Wijbenga, P., leraar boekhouden, directeur distributiedienst 1 Bergum. 2. Organisatie verzet (OD, LO, KP, NC, NSF), pilotenhulp*
Opgehaald van Archiefnummer 1359 uit Vereniging Friesland 1940-1945.

Tresoar. (sd). *Verzameling P. Wijbenga*. Opgehaald van Oorlogsbronnen.

Deze les is ontwikkeld door

Jildert van Dekken (student lerarenopleiding Geschiedenis) (NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden) (2022)

Sven Huizing (student lerarenopleiding Geschiedenis) (NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden) (2022)